

*INTERVENȚIA PSIHO-PEDAGOGICĂ
ÎN CAZUL
VIOLENȚEI ȘCOLARE LA CICLUL
PRIMAR*

Absolvent,
Faur (Comșa)Călina

Conducător științific,
Conf. univ. dr. Voiculescu Elisabeta

Universitatea 1 Decembrie Alba Iulia, Facultatea de Drept și Științe Sociale

PETSM

M4 Psihologia dezvoltării
Concepte cheie: dezvoltare
cognitivă

Module cu contribuție implicită indirectă

M1 Educație și comunitate
Concepte cheie: actorii
educaționali ai comunității-
familia, școala

Module cu contribuție implicită indirectă

M2 Metodologia procesului educativ
Concepte cheie: metode și
mijloace didactice

**M9 Managementul relațiilor
interpersonale în copilărie**
Concepte cheie:
comportament

**M9 Modele psiho-
pedagogice de comunicare**
Concepte cheie:
comunicarea verbală

Module cu contribuție implicită directă

M3 Metodologia cercetării în educație

**INTERVENȚIA PSIHO-PEDAGOGICĂ ÎN
CAZUL VIOLENȚEI ȘCOLARE LA
CICLUL PRIMAR**

Violența este cea mai frecventă conduită de devianță școlară

Statisticile oficiale raportează o creștere spectaculoasă a fenomenului în ultimele trei decenii în țara noastră, de aceea considerăm că este absolut necesară intensificarea preocupărilor cadrelor didactice de la ciclul primar, și nu numai, pentru studierea acestui fenomen.

Forme ale violenței școlare

- violența elev-elev;
- violența elevilor față de profesori;
- violența profesorilor față de elevi;
- violența părinților în spațiul școlii;
- violența în spațiul din jurul școlii;

Factori de risc

- factorii interni de risc;
- familia;
- școala;
- grupul informal;

Măsuri de prevenire

- prevenția primară sau generală;
- prevenția secundară;
- prevenția terțiară sau intervenția;

Obiectivele cercetării

- evaluarea dimensiunilor fenomenului de violență în școală;
- identificarea situațiilor de violență școlară și elaborarea unei tipologii a fenomenului;
- identificarea cauzelor generatoare ale violenței în școală;
- elaborarea unui set de recomandări, destinat cadrelor didactice și părinților, cu scopul de ameliorare a fenomenului violenței în școală.
- includerea elevilor agresivi într-un program de consiliere.

Ipotezele cercetării

1. Genul și statutul influențează percepția asupra intensității violenței școlare, în relațiile profesor-elev sau elev-elev.
2. Există un potențial agresiv în creștere la elevii de etnie romă, și nu numai față de ceilalți elevi din ciclul primar .

Variabilele cercetării

- independente: * genul subiectului (masculin/ feminin)
* Statutul subiectului (martor/ victimă)

- dependente: * percepția intensității violenței școlare, în relațiile interpersonale din mediul școlar;
* percepția cauzelor violenței școlare, în relația profesor-elev sau elev-elev.

Metode și tehnici de cercetare

- 1) **Observația naturalistă**
- 2) **Metoda experimentală**
- 3) **Observația**
- 4) **Convorbirea**
- 5 **Ancheta pe bază de interviu**

Eșantionul de subiecți investigați

Cercetarea a avut loc în perioada ianuarie – martie 2014. La cercetare au participat elevii clasele III-IV de la Școala cu clasele I-IV structura Lunca, elevii clasele III-IV de la Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Cetatea de Baltă și elevi ai claselor III –IV din cadrul Școlii Gimnaziale „Ion Bianu”, Valea Lungă, precum și profesorii acestora. Școlile sunt situate în mediul rural.

Marea majoritate a părinților sunt muncitori, șomeri, iar alții sunt plecați la lucru în străinătate, copiii fiind lăsați în grija bunicilor sau a rudelor. Peste 25% dintre elevi sunt de etnie romă.

INTERPRETAREA DATELOR

Etape:

1. culegerea datelor de la subiecți;
2. comportamentele;
3. aplicarea chestionarului;
4. prelucrarea statistică a datelor;

Concluzie

În urma prelucrării statistice a rezultatelor subiecților la chestionarul aplicat, cele două ipoteze principale au fost confirmate. Astfel, s-a dovedit că în cadrul grupului investigat, genul și statutul subiectului influențează atât percepția asupra intensității violenței în mediul școlar, cât și percepția cauzelor acesteia, existând diferențe semnificative între modul în care percepe băieții și fetele, respectiv cei martori și cei victime ale unor asemenea comportamente, fenomenul în cauză.

Interpretarea rezultatelor obținute

Violența din relația profesor-elev:

- indiferența/ ignorarea;
- comportamente de intimidare/ amenințare;
- limbajul inadecvat;
- evaluarea neobiectivă;
- atitudinile ironice/ sarcastice;

Cauzele apariției violenței școlare:

- stresul și oboseala unui program încărcat atât din partea elevilor, cât și din partea profesorilor;
- nivelul scăzut de motivație;
- experiența didactică insuficientă;
- lipsa competențelor de management a clasei;
- lipsa continuității la aceeași clasă;
- capacitatea redusă de a găsi alte forme de manifestare a autorității;
- convingerea că autoritatea se manifestă prin violență;
- lipsa vocației; provocări ale elevilor, competență științifică redusă;
- deficiențe de comunicare și neacceptarea de către colectivul școlii,

Rezultatele cercetării

- majoritatea profesorilor care au participat la interviu consideră că în instituția de învățământ în care lucrează se pot simți în siguranță;
- cauze ale agresivității elevilor sunt:
 - * modelele comportamentale agresive învățate în familie;
 - *adoptarea unor modele de comportament promovate între elevi, care valorizează impunerea în fața celorlalți;
 - *atragera atenției prin atitudini sfidătoare;
 - * etalarea prestigiului prin forță;
 - *impresionarea colegilor prin atitudini zgomotoase până la agresivitate.

Atitudinea cadrelor didactice față de manifestările violente

- încearcă să aplaneze conflictele;
- discută cu părțile implicate;
- încearcă să identifice cauzele producerii incidentului;
- solicită sprijinul consilierului școlar, poliției, familiei;
- incidente sunt discutate și în cadrul orelor de consiliere;
- au dezbătut teme privind prevenirea comportamentului deviant;

Circumstanțele producerii incidentelor violente

- unitățile de învățământ în care am desfășurat cercetarea nu au angajat firme de pază și nici paznici;
- actele de indisciplină minore, ignorate, nesancționate;
- multe acte de indisciplină rămân ascunse din pricină că sunt atât de frecvente, atât de comune și deci acceptate;

Programe de intervenție la nivelul clasei

- elaborarea unui regulament al clasei;
- inițierea de activități care să vizeze dezvoltarea competențelor personale și sociale ale elevilor;

Programe de intervenție la nivelul școlii

- organizarea unor stagii de formare, axate pe prevenirea actelor de violență;
- programe școlare care să vizeze dezvoltarea competențelor sociale, prosociale, dezvoltarea personală, modalități de soluționare negociată a conflictelor;
- elaborarea unui cod de comportament și disciplină în școală;

Pentru învățătorii care „joacă rolul” de consilieri școlari

- identificarea victimelor agresiunilor;
- identificarea agresorilor și dezvoltarea la aceștia a abilităților de autocontrol în stări de furie, irascibilitate, frustrare;
- identificarea elevilor cu nivel intelectual scăzut, cu motivație școlară diminuată;
- colaborarea permanentă a învățătorilor cu familia;
- desfășurarea unor programe de informare și formare a cadrelor didactice pe problematica principiilor psihopedagogiei moderne; nșiei, de adaptare și relaționare, emotivitate accentuată,

Combaterea violenței școlare

- * Consilierea elevilor în vederea dezvoltării abilităților de autocontrol în situații tensionate și de relaționare pozitivă (managementul stresului și al conflictelor);
- * Stimularea implicării elevilor în acele activități extrașcolare care pot favoriza manifestarea unor comportamente dezirabile;

Bibliografie:

1. CHELCEA, S., Ivan, L., Jderu, G., *Psihosociologie. Teorie și aplicații*, Ed. Economică, 2006
2. FERREOL, G., *Violența. Aspecte psihosociale*, Ed. Polirom, Iași, 2003
3. GOLU, Florinda, *Pregătirea psihopedagogică a copilului pentru școală*, Editura Polirom, Iași, 2009
4. IUCU, Romiță, *Managementul clasei de elevi*, Editura Polirom, 2006
5. JIGĂU, M., Liiceanu, A. , Preoteasă, L., ***, *Violența în școală*, Ed. Alpha, Bucuresti, 2006